

Holmestrand Rotary Klubb. Møte 18.02.2008.

Klubbsaker:

Innk. president Lars ønsket velkommen til møtet. Han viste til at president Bjørn er på ferie i Dubai men har som vanlig sendt oss orientering om programmet for dagens møte. Lars mente Bjørn fortjente ros for dette.

Lars opplyste at det ville bli holdt et PETS Distriktsseminar fredag 28. mars i Langesund der han selv og innk.sekretær vil delta, etterfulgt av en Distriktsamling lørdag 29. mars der det også ville være adgang for komitéformenn til å delta.

Fødselsdagsgratulasjoner til: Terje A. (13.2.), Johan S. (14.2.) og Espen (15.2.)

Magne viste til programmet for 3. mars: Bedriftsbesøk på Aass Bryggeri i Drammen.

Det vil bli bestilt buss for ca. 30 personer – pris pr, person kr. 95.-. Han foreslo å invitere representanter for Round Table til å delta i besøket. Det fremkom ingen innvendinger mot dette.

Norsk Landbruk og WTO.

Håkon introduserte aftenens foredragsholder Næringspolitisk sjef i Norges Bondelag Per Harald Agerup som ville gi en orientering om de pågående forhandlinger i WTO, tematikken – hva som diskuteres og betydningen for norsk landbruk,

Agerup minnet innledningsvis om formålet med WTO som var økt liberalisering av verdenshandelen og etablering av kjøreregler for denne. Organisasjonen hadde 141 medlemsland og vedtak ble truffet ved konsensus. Den pågående forhandlingsrunden – den såkalte Doha-runden - er den 9. runden med multilaterale handelsforhandlinger.

Agerup viste til en Totalkalkyle for 2007 over inntekter og kostnader i norsk landbruk utarbeidet av Budsjettnemnda for landbruket, der forruten landbrukets organisasjoner bl.a. også Landbruksdepartementet og Finansdepartementet var representert. Kalkylen viser et samlet vederlag til arbeid og egenkapital pr. årsverk på totalt kr. 178.000. Til sammenlikning ligger gjennomsnittsinntekten for vanlige lønsmottakere på ca. kr. 350.000.

Han viste til at det i forhandlingene i WTO tradisjonelt hadde vært mye fokus på landbruket (den siste forhandlingsrunden brøt sammen på grunn av landbruket). Hovedproblemet akkurat nå var imidlertid ikke landbruket, men bl.a. tjenester hvor det pågikk intense forhandlinger.

Når det gjelder landbruket er det tre ”pillarer” det forhandles om: Markedsadgang, Internstøtte og Eksportstøtte. Disse henger sammen og en må komme frem til en samlet og balansert løsning. Når det gjelder eksportstøtte er det enighet om at denne skal fases ut innen 2013.

Markedsadgang.

Når det gjelder markedsadgang er problemstillingene: Reduksjon av Tollsatser (høyeste sats skal reduseres mest), Innføring av Toll-tak – dette er et hovedelement for Norge, Kriterier for Sensitive produkter og Behandling av uland (som vil få spesialbehandling).

Forhandlingene foregår mellom grupperinger av land: Norge deltar i G10 av netto mat-importerende land sammen med blant annet Sveits, Japan, Korea m.fl. Det siste forslag fremlagt for ca. 14 dager siden vil innebære et kutt i våre tollsats på 70%. Norge har mange tollsats på 0, men har også noen høye tollsats for sensitive produkter. Her tas det sikte på

”bare” 23% reduksjon for 6% av toll-linjene, men til gjengjeld må vi innrømme tollkvoter på 5% av innenlandsk forbruk. Dette vil vi ta for kjøtt. For import av hel slakt er dette ikke noe problem, men import av høyforedele produkter vil presse prisene. Agerup sa at det er god kommunikasjon og at det ser ut til at en vil kunne komme frem til løsninger.

Internstøtte.

Internstøtte er inndelt i tre såkalte ”bokser”: Gul boks, Blå boks og Grønn boks.

Gul støtte er ”skjermingsstøtte” dvs. forskjellen mellom våre målpriser og verdensmarkedsprisene i perioden 1986-1988. Dersom en ikke på norsk side foretar noen ”grep” her, vil det ikke være rom for å øke målprisene i de kommende jordbruksforhandlingene. Blå boks benyttes av bare noen få land: EU, Norge og Slovakia og omfatter div. driftstilskott. Grønn boks omfatter produksjonsuavhengig støtte – her er det ingen begrensninger.

Agerup viste avslutningsvis til at WTO-forhandlingene nå er inne i en avgjørende fase bl.a. fordi den amerikanske forhandlingsfullmakt utløper i høst. Hvis en ikke er kommet til enighet innen da, vil forhandlingene kunne bli utsatt på ubestemt tid.

Utfallet av forhandlingene vil være av stor betydning for norsk landbruk men også for forbrukerne dersom prisnivået presses nedover. Som nevnt er det enighet om utfasing av eksportstøtte innen 2013 hvilket vil bli en utfordring for norsk eksport av Norvegia-ost til USA. På den annen side vil vi kunne oppnå visse lettelser for vår fiskeeksport, men verdimesig sett vil disse være av mindre betydning sammenliknet med kostnadene for landbruket. Politisk vilje vil være avgjørende for hva vi skal opprettholde av norsk jordbruksproduksjon.

Agerup besvarte en rekke spørsmål og presidenten takket for et meget interessant foredrag.

Johan H. Dahl, referent